

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЛУКОПАСОВИЩНИХ УГІДЬ»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність «Агрономія»
Освітня програма 201 «Агрономія», другий (магістерський)
рівень освітньо-професійної освіти
Рік підготовки 2, семестр 3
Форма навчання денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор дисципліни

Свистунова Ірина Володимирівна – кандидат с.-г. наук,
доцент кафедри рослинництва

Контактна інформація
лектора (e-mail)

irinasv@nubip.edu.ua

Сторінка дисципліни
veLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1157>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

У курсі дисципліни «Ефективне використання лукопасовищних угідь» розглядаються технологічні шляхи ефективного використання лукопасовищних систем з урахуванням природно-територіальних умов, правових норм та кліматичних змін, вивчаються інноваційні підходи до організації лукопасовищних угідь, здатних підтримувати тривале продуктивне довголіття багаторічних травостоїв та їх високу врожайність, формуються вміння щодо особливостей моніторингу за станом лукопасовищних систем природних угідь, що дозволяє контролювати якість і безпечність кормів з них та впливати на ступінь технологічного й екологічного навантаження на лукопасовищні системи. Програма дисципліни знайомить і з іншими перспективними напрямками використання лучних угідь: як значний рекреаційний ресурс та джерело первинної біомаси для технологій відновлюваної енергетики.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції

Програмні результати навчання (РН):

РН 3. Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ лаб)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Сучасний стан лукопасовищних угідь в Україні та їх регіональний розподіл за природно-кліматичними зонами	2/2	1. Володіти методами оцінки стану лукопасовищних угідь та технологічними прийомами корегування їх продуктивністю та якістю з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов зони.	Наявність заповненого завдання в зошиті для лабораторних робіт і надсилання електронного файлу з виконаними завданнями до ЕНК через систему Elearn. Письмові та усні відповіді на запитання до практичної роботи.	5
Тема 2. Сучасні напрямки використання лукопасовищних угідь	2/2	2. Здатність визначати та обґрунтовувати фактори поліпшення умов росту та розвитку найбільш цінних трав лукопасовищних угідь; 3. Здатність визначати типи лукопасовищних угідь та проводити оцінку їх культуртехнічного стану і рівня продуктивності з метою вибору оптимальних заходів поліпшення та напрямків і способів їх використання;		5
Тема 3. Обґрунтування і технології проведення поліпшення лукопасовищних угідь	4/4	4. Здатність використовувати знання, практичні навички та передовий досвід раціонального використання лукопасовищних угідь на деградованих і малопродатних ґрунтах з метою розроблення ефективних заходів підвищення їх продуктивності та довговічності.		10
Тема 4. Агротехнології створення та раціонального використання пасовищ	4/4	5. Здатність використовувати професійні знання й практичні навички та наукові рекомендації для організації і ефективної експлуатації лукопасовищних угідь на засадах ресурсо- та енергозбереження, ощадливого ставлення до довкілля.		10
Тема 4. Агротехнології створення та раціонального використання сінокосів	2/2			10
Тема 5. Особливості використання лукопасовищних угідь на деградованих та малопродатних ґрунтах.	4/4			10
Модуль 2				

Тема 6. Біологічні, господарські та технологічні особливості консервування кормової сировини лукопасовищних угідь.	2/2	6. Здатність організувати комплексне багатоцільове використання ресурсів лукопасовищних угідь (зелений чи консервованій корм, сировина для технологій відновлюваної енергетики).	Наявність заповненого завдання в зошиті для лабораторних робіт і надсилання електронного файлу з виконаними завданнями до ЕНК через систему Elearn. Письмові та усні відповіді на запитання до практичної роботи.	20
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Боговін А.В., Кургак В.Г., Корсун С.Г. та ін. Рекомендації щодо формування цінного рослинного покриття на землях, виведених з обробітку: рекомендації виробництву. Київ, 2015. 40 с.
2. Боговін А.В., Слюсар І.Т., Царенко М.К. Трав'янисті біогеоценози, їхнє поліпшення та раціональне використання. Київ, 2005. 360 с.
3. Демидась Г.І. та ін. Багаторічні бобові трави як основа природної інтенсифікації кормовиробництва. Київ: ТОВ «Ніланд-ЛТД». 2013. 322 с.
4. Козик В.М., Векленко Ю.А., Агій В.М. та ін. Відновлення продуктивності деградованих лукопасовищних угідь в Гірсько-Лісовому поясі Карпат (рекомендації). Велика Бахта, 2015. 27 с.
5. Кургак В.Г. Лучні агрофітоценози. Київ: ДІА, 2010. 374 с.
6. Макаренко П.І. та ін. Луківництво. Київ: НУБПІ України. 2015. 350 с.
7. Слюсар І. Г., Соляник О. П., Гера О. М. та ін. Сінокоси і пасовища на осушуваних землях. Київ: Ц.П. Корм Прінг, 2017. 258 с.
8. Штакал М.І., Штакал В.М. Теоретичні основи лучного кормовиробництва на осушених торфовищах. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 184 с.
9. Ярмолюк М.Т., Котяш У.О., Демчишин Н.Б. Екобіологічні й агротехнічні основи створення та використання трав'янистих фітоценозів. Львів. ПАІС, 2010. 228 с.

Додаткова

1. Боговін А.В., Макаренко П.С., Курган В.Г. та ін. Довідник по сіножатах і пасовищах. Київ: Урожай, 1990. 208 с.
2. Бугрин Л.М., Котяш У.О., Панахид Г.Я. Продуктивність довготривалих лучних травостоїв залежно від удобрення. *Передгірне та гірське землеробство і тваринництво*, 2015. Вип. 58 (1). С. 13–16.
3. Бугрин О.М., Бугрин Л.М. Вплив складу травосумішей та біологомінерального удобрення на кормову продуктивність лучних агрофітоценозів на схилових землях. *Передгірне та гірське землеробство і тваринництво*. 2020. (68-2). С 37-52.
4. Векленко Ю. А., Ковтун К.П., Сидорук Г. П., Сенік І.І., Безвугляк Л.І. Вплив режимів використання та способів удобрення на фітоценотичні особливості формування та якість корму бобово-злакового травостою. *Корми і кормовиробництво*. 2012. Вип. 74. С. 183-191.
5. Гаврилюк М.М., Кургак В.Г. Сучасні напрями досліджень у луківництві. *Вісник аграрної науки*. 2010. №8. С. 14-17.
6. Гальченко Н.М. Продуктивність багаторічних трав залежно від складу агрофітоценозу і способу використання травостоїв у Південному Степу України. *Зрошуване землеробство*, 2016. № 65. С. 80–83.

7. Гратилю О.Д., Петричук Л.І., Сменова Г.С. Моделі агрофітоценозів пасовищно-сінокосного використання для поліпшення вироджених природних кормових угідь на півдні України. *Вівчарство та козівництво*, 2017. (2). С. 223-240.
8. Ковтун К. П., Векленко Ю. А., Безвугляк Л. І., Копайгородський В. М., Мельник М. І., Самохвал Т. П., Ящук В. А. Агроекологічне обґрунтування адаптивних ресурсощадних технологій створення та використання багаторічних кормових агрофітоценозів. *Вісник аграрної науки*. 2013. С. 78-83.
9. Ковтун К. П., Векленко Ю. А., Копайгородська Г. О. Відтворення рослинного покриву на вироджених старосіяних лукопасовищних угіддях. *Корми і кормовиробництво*. 2015. № 80. С. 169-174.
10. Козик В.М., Векленко Ю.А., Агій В.М. та ін. Відновлення продуктивності деградованих лукопасовищних угідь в ГірськоЛісовому поясі Карпат (рекомендації). Велика Бахта, 2015. 27 с.
11. Кулаковська Т. В., Векленко Ю. А. Роль лукопасовищних угідь у вирішенні енергетичної проблеми в Європі. *Збірник наукових праць ВНАУ № 1 (57)*, 2012. С. 48-54.
12. Кургак В. Г., Волошин В. М. Підвищення ефективності використання багаторічних бобових трав на луках України. Посібник українського хлібороба «Біологізація землеробства»: Науково-практичний збірник. Київ: ТОВ «Сігматрейд», 2017. Том 1. С. 288-291.
13. Кургак В., Штакал М., Штакал В. Продуктивність багаторічних злакових трав і їх сортосумішей на осушених торфових ґрунтах. *Вісник аграрної науки*. 2018. 96. С. 20-25.
14. Оліфірович В. Продуктивність багаторічних агрофітоценозів залежно від складу травосумішок і режиму їх використання. *Вісник аграрної науки*. 2018. 96 (3). С. 13–17.
15. Петриченко В.Ф., Корнійчук О.В., Векленко Ю.А. Наукові основи інтенсифікації виробництва кормів на луках та пасовищах України. *Корми і кормовиробництво*. 2020. № 89. С. 10-22.
16. Петриченко В.Ф., Корнійчук О.В., Векленко Ю.А. Сталій розвиток лукопасовищного кормовиробництва в умовах змін клімату. *Вісник аграрної науки*. 2018. №6 (783). С. 25-32.
17. Petrychenko, V. F., Korniyuchuk, O. V., Voronetska, I. S. Biological farming in conditions of transformational changes in the agrarian production of Ukraine. *Agricultural Science and Practice*. 2018. 5(2), P. 3-12. DOI: <https://doi.org/10.15407/agrisp5.02.003>

Інформаційні ресурси

1. <http://agronom.com.ua/>
2. <https://fri-journal.com/index.php/journal>

Використовувані в навчальному процесі нормативні документи

1. ДСТУ 8044:2015. Угіддя природні кормові. Методи визначення продуктивності. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2018. 15 с.
2. ДСТУ 8066:2015. Корми для сільськогосподарських тварин. Методи визначення енергоємності і поживності. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2017. 11 с.
3. ДСТУ 6017:2008. Угіддя природні кормові. Метод ботанічного обстеження травостою. Київ: Держспоживстандарт України, 2010. 15 с.
4. ДСТУ 8109:2015. Угіддя природні кормові. Метод визначання ступеня покриття деревно-чагарниковою рослинністю. Київ:УкрНДНЦ, 2018. 8 с.
5. ДСТУ 7979:2015. Угіддя природні кормові. Метод визначання ступеня покриття купинами. Київ : УкрНДНЦ, 2018. 7 с.
6. ДСТУ 7987:2015. Угіддя природні кормові. Якість ґрунту. Основні показники та їхні параметри. Київ : УкрНДНЦ, 2018. 28 с.
7. Закон України Про рослинний світ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text>
8. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19.06.2003 р. № 963-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 39. Ст. 350.